

Najlepszy wybór dla środowiska
wśród produktów rybnych

CERTYFIKACJA RYBOŁÓWSTWA

Praktyczny poradnik na temat procesu
certyfikacji MSC w zakresie rybołówstwa

Spis treści

- 1 Wstęp
- 3 Co podlega ocenie?
- 4 Proces oceny - przegląd
- 5 Rybołówstwo spełniające kryteria certyfikacji
- 6 Kryteria oceny
- 7 Koszty certyfikacji
- 8 Źródła finansowania certyfikacji
- 9 Czas trwania oceny
- 10 Proces oceny: role i zakres odpowiedzialności
- 11 Przygotowania
- 17 Proces oceny krok po kroku
- 25 Wymagania po uzyskaniu certyfikatu
- 26 Korzyści płynące z certyfikacji
- 27 Słowniczek

Na okładce: Portugalskim połowom sardynek sieciami typu okrężnice w styczniu 2010 roku przyznano certyfikat MSC, uznając je za zrównoważone i dobrze zarządzane rybołówstwo. To pierwsze certyfikowane rybołówstwo portugalskie. Co roku poławianych jest ponad 50 tysięcy ton sardynek, co stanowi 95% portugalskich połowów tego gatunku.

© Vitor José Ramos / MSC

Wstęp

Praktyczny poradnik dotyczący procesu certyfikacji MSC w zakresie rybołówstwa

© WAFIC

Połowy langusty u wybrzeży zachodniej Australii jako pierwsze otrzymały certyfikat w marcu 2000 roku.

Wyzwanie

Na całym świecie morza i oceany poddawane są coraz większej presji ze strony człowieka oraz zachodzących zmian ekosystemowych, zwiększa się więc potrzeba ochrony żywych zasobów morza. Powinniśmy również chronić morskie ekosystemy jako źródła utrzymania wielu ludzi i zachować je dla przyszłych pokoleń. W mediach dominują doniesienia o nieskutecznie zarządzanym rybołówstwie lub przełowieniu, jednak istnieją łowiska, na których połowy prowadzone są w sposób zrównoważony, przy zastosowaniu właściwych praktyk w zakresie zarządzania i ograniczonym negatywnym wpływie na środowisko. Niektóre z tych połowów prowadzone są w sposób zrównoważony od dziesięć lat, ale potrzebują na to potwierdzenia. Rynek rybny w coraz większym stopniu wymaga gwarancji w zakresie zrównoważonego rybołówstwa, potwierdzonego przez niezależne instytucje.

Marine Stewardship Council (MSC) wyróżnia połowy prowadzone w sposób zrównoważony, zwiększając ich konkurencyjność na rynku poprzez udzielanie gwarancji odbiorcom, że ryby pochodzą ze skutecznie zarządzanego i zrównoważonego rybołówstwa.

Marine Stewardship Council

MSC jest niezależną organizacją non-profit o zasięgu światowym. Misją MSC jest wykorzystanie niebieskiego certyfikatu oraz programu certyfikacji MSC w działaniach na rzecz budowania zdrowych ekosystemów morskich. Działania MSC obejmują wyróżnianie zrównoważonych praktyk rybackich certyfikatem, wpływanie na decyzje konsumentów oraz współpracę z partnerami biznesowymi w celu wypracowania zrównoważonych zmian na rynku produktów rybnych. Program MSC obejmuje ryby pochodzące ze wszystkich populacji dziko żyjących i promuje równy dostęp do certyfikacji dla rybołówstwa z krajów rozwijających się.

Wstęp *ciąg dalszy*

Logo MSC

MSC wykorzystuje logo umieszczane na produktach – niebieski znak ekologiczny MSC - który ma za zadanie wyróżniać odpowiedzialne praktyki połowowe. Logo jest obecnie umieszczane na tysiącach produktów rybnych i owoców morza na całym świecie. Konsumenci coraz częściej wyrażają zaniepokojenie przełowieniem i jego wpływem na środowisko morskie. Certyfikat MSC pozwala na wybór produktów rybnych i owoców morza, które zostały poddane niezależnej ocenie i w konsekwencji certyfikacji jako produkty zrównoważone i w pełni identyfikowalne. Certyfikat daje gwarancję, że produkt nim oznakowany pochodzi ze zrównoważonego rybołówstwa, które nie przyczynia się do przełowienia.

Wiarygodny program certyfikacji

W ramach programu MSC, certyfikat przyznawany jest rybołówstwu prowadzonemu w sposób zrównoważony i właściwie zarządzanemu, spełniającemu wymogi standardu MSC dla zrównoważonych praktyk rybackich. Standard został opracowany w latach 1997-1999 w wyniku międzynarodowych konsultacji z interesariuszami. W ramach konsultacji przeprowadzono osiem spotkań regionalnych oraz dwa spotkania eksperckie, w których wzięło udział ponad 300 organizacji i ich członków z całego świata.

W celu zachowania bezstronności, standard MSC opiera się na ocenie „strony trzeciej”, prowadzonej przez niezależne jednostki certyfikujące, które weryfikują spełnienie standardów opracowanych przez ekspertów w wyniku konsultacji z interesariuszami. Daje to najwyższą gwarancję uzyskania bezstronnego wyniku oceny.

W celu promocji wiarygodnych praktyk rybackich, MSC oferuje jedyny na świecie program certyfikacji produktów rybnych zgodny z następującymi standardami międzynarodowymi:

- Kodeksem Odpowiedzialnego Rybołówstwa (FAO)
- Wytocznymi w zakresie znakowania ryb i produktów rybnych pochodzących z dziko żyjących populacji (FAO)
- Kodeksem dobrych praktyk Międzynarodowego Sojuszu na rzecz Społecznej i Ekologicznej Akredytacji i Etykietowania (ISEAL)
- Umowy w sprawie barier technicznych w handlu Światowej Organizacji Handlu.

W chwili obecnej MSC posiada ponad dziesięcioletnie doświadczenie, które pozwala na utrzymanie wiarygodnego programu certyfikacji, przynoszącego korzyści sektorowi rybackiemu i związanemu z nim łańcuchowi dostaw.

Korzyści płynące z certyfikacji MSC

MSC przynosi wiele korzyści rybakom, między innymi wspierając ochronę ich źródeł utrzymania. Program MSC wyróżnia i promuje skuteczne zarządzanie oraz zrównoważone praktyki rybackie i w wielu przypadkach ułatwia dostęp do rynku i osiągnięcie wyższych cen. Wiele sieci handlowych i przedsiębiorstw branży spożywczej oczekuje gwarancji, że ryby i owoce morza pochodzą ze zrównoważonych połowów. Certyfikacja MSC jest właśnie gwarancją zrównoważonych praktyk rybackich.

O poradniku

Nasze dotychczasowe doświadczenia w certyfikacji rybołówstwa pokazują, że dobre zrozumienie wymagań i właściwe przygotowanie do procesu pełnej oceny istotnie wpływa na obniżenie kosztów i czasu jej trwania.

Zarówno podmioty ubiegające się o certyfikat, jednostki certyfikujące, jak i sama organizacja MSC zdobyli spore doświadczenie podczas wielu niezależnych procesów certyfikacji oraz ponownej oceny, służącej przedłużeniu certyfikatu. W niniejszym poradniku zebraliśmy te doświadczenia, by służyły radą i pomocą na kolejnych etapach procesu certyfikacji MSC w zakresie rybołówstwa.

Dzięki poradnikowi proces oceny praktyk rybackich stanie się bardziej wydajny i skuteczny, tym samym maksymalizując szanse na pozytywny wynik oceny.

Wszelkie pytania poprzedzające rozpoczęcie procesu oceny prosimy kierować do regionalnego biura MSC. Lista kontaktów znajduje się na stronie internetowej www.msc.org/about-us/offices-staff.

„Jeżeli mógłbym cokolwiek radzić przystępującym do procesu certyfikacji rybołówstwa MSC, to przede wszystkim zapewnienie dobrej organizacji. Dobry kierownik projektu pomoże przejść skutecznie przez ten proces.”

David Carter, dyrektor Austral Fisheries, Australia.
Przedstawiciel przedsiębiorstwa rybackiego, które 31 marca 2006 roku otrzymało certyfikat MSC na połowy kerguleny w wodach Australii.

Kryteria oceny – czego można się spodziewać?

Przystąpienie do procesu certyfikacji rybołówstwa MSC jest dobrowolne. Ocena pozwala na sprawdzenie, czy rybołówstwo spełnia zasady i kryteria MSC w zakresie zrównoważonego rybołówstwa.

© MSC / A Battese

Połowy sardyneli oleistej w Indiach zostały poddane ocenie w ramach modelu opartego na ryzyku (Risk-Based Framework). Dzięki jego zastosowaniu, również rybołówstwo o ograniczonym zasobie danych może przystąpić do programu MSC.

Po pozytywnym zakończeniu procesu certyfikacji, produkty z danego rybołówstwa mogą zostać oznakowane logo ekologicznym MSC. Warunkiem jest poddanie audytowi każdego ogniwa w łańcuchu dostaw pod kątem identyfikowalności surowca, w ramach odrębnego standardu łańcucha dostaw MSC (Chain of Custody).

Standard MSC w zakresie certyfikacji rybołówstwa opiera się na trzech podstawowych zasadach:

Zasada 1: Stabilne populacje ryb

Połowy muszą być prowadzone w sposób zrównoważony. Certyfikowane rybołówstwo zapobiega nadmiernej eksploatacji zasobów i załamaniu liczebności danego stada.

Zasada 2: Wpływ rybołówstwa na ekosystem

Rybołówstwo musi być prowadzone w sposób pozwalający na zachowanie struktury, produktywności, funkcji i różnorodności ekosystemu, w ramach którego funkcjonuje.

Zasada 3: Skuteczne zarządzanie

Połowy muszą być prowadzone zgodnie z lokalnymi, krajowymi i międzynarodowymi przepisami prawnymi. System zarządzania danym rybołówstwem powinien zapewniać elastyczne reagowanie na zmienne warunki i pozwalać na utrzymanie populacji ryb na zrównoważonym poziomie.

Trzy podstawowe zasady uzupełnione są przez 23 specyficzne kryteria. W ramach programu certyfikacji MSC, każde rybołówstwo jest oceniane pod kątem zgodności z tymi zasadami, z uwzględnieniem warunków specyficznych dla danego typu praktyk rybackich, danego łowiska i danego gatunku.

Proces oceny – przegląd

Certyfikacja zgodności ze standardem MSC w zakresie zrównoważonego rybołówstwa to wieloetapowy proces, prowadzony przez niezależną jednostkę certyfikującą.

Po dokonaniu wyboru jednostki certyfikującej, można rozpocząć proces oceny.

Ocena wstępna: nieobowiązkowy poufny raport sporządzony przez jednostkę certyfikującą, informujący, czy rybołówstwo jest gotowe do przeprowadzenia pełnej oceny oraz podający ewentualne wytyczne co do sposobu przygotowania się do pełnej oceny.

Przygotowanie : przygotowanie do pełnej oceny powinno uwzględniać kontakt z odpowiednimi instytucjami, urzędami, partnerami, klientami, składanie wniosków o dofinansowanie, wyznaczenie kierownika projektu lub komitetu sterującego oraz nawiązanie kontaktu z interesariuszami w celu włączenia ich w proces oceny.

Ocena pełna: siedmioetapowy proces określający, czy rybołówstwo spełnia wymagania standardu MSC. Proces jest realizowany przez wybraną jednostkę certyfikującą i współpracującą z nią zespół niezależnych ekspertów. Działania obejmują konsultacje z interesariuszami, analizę wskaźników efektywności, ocenę rybołówstwa, określenie sposobów poprawy efektywności (jeśli to zasadne), recenzję ekspercką (*peer review*) i wydanie opinii, czy rybołówstwo spełnia standardy MSC. Jest to intensywny proces, wymagający zgromadzenia szeregu informacji ze strony prowadzących połowy i wielu innych podmiotów.

Następne działania: Certyfikowane rybołówstwo corocznie poddawane jest audytowi. Należy również zaplanować maksymalne wykorzystanie certyfikacji w zakresie zastosowania standardu łańcucha dostaw MSC, zapewniającego identyfikowalność produktów z ryb i owoców morza.

Jednostki certyfikujące

Ocena zgodności ze standardem MSC w zakresie zrównoważonego rybołówstwa może być prowadzona jedynie przez akredytowane jednostki certyfikujące. Lista akredytowanych jednostek certyfikujących znajduje się na stronie internetowej MSC (www.msc.org/get-certified/find-a-certifier). Na stronie znajduje się również lista podmiotów ubiegających się o uprawnienia jednostki certyfikującej. Podmioty ubiegające się o zyskanie akredytacji przeprowadzają ocenę, która jest jednocześnie częścią procesu ich akredytacji. Jednostki certyfikujące akredytowane są przez niezależną organizację akredytującą (Accreditation Services International – ASI). ASI prowadzi stały nadzór nad akredytowanymi jednostkami certyfikującymi. Więcej informacji na temat roli organizacji akredytującej ASI znajduje się na stronie 10 poradnika lub na stronie internetowej: www.accreditation-services.com.

Ocena rybołówstwa

Dokumenty formalne służące jako przewodnik w procesie certyfikacji noszą tytuł *Wymogów w zakresie certyfikacji MSC* oraz *Wytycznych w zakresie certyfikacji MSC*. Więcej informacji w tym zakresie znajduje się na stronie www.msc.org/about-us/standards.

Ważnymi aspektami procesu certyfikacji jest jego przejrzystość i możliwość prowadzenia konsultacji wspierających proces oceny.

Procedury te obejmują między innymi:

- formalne konsultacje z interesariuszami w celu umożliwienia wszystkim zainteresowanym wniesienie wkładu na kluczowych etapach oceny
- upublicznianie informacji dotyczących danego rybołówstwa, w tym wskaźników efektywności
- rozpoznanie możliwości zwiększenia efektywności w słabszych obszarach
- recenzję ekspercką (*peer review*)
- przegląd oceny dokonany przez interesariuszy lub w konsultacjach publicznych
- formalną procedurę odwoławczą.

Szczegóły dotyczące poszczególnych etapów oceny przedstawiono na stronach 17–24 poradnika.

Rybołówstwo podlegające certyfikacji

MSC promuje równy dostęp do programu certyfikacji rybołówstwa dla wszystkich rodzajów rybołówstwa, niezależnie od jego wielkości, skali, aspektów ekologicznych, geograficznych i/lub technologii.

Zakres rybołówstwa, które poddane zostało procesowi certyfikacji jest szeroki, od rybołówstwa małej do tego wielkiej skali.

Proces oceny MSC w zakresie rybołówstwa obejmuje gatunki dziko żyjące w wodach słonych i słodkich. Program MSC nie obejmuje zasobów ryb i owoców morza pochodzących z akwakultury, jednak niektóre rodzaje rybołówstwa wspomagane mogą również kwalifikować się do programu certyfikacji.

Rybołówstwo wspomagane

Program MSC uwzględnia fakt, że wiele rodzajów rybołówstwa obejmuje – poza połowami – inne działania, np. wspomaganie dziko żyjących populacji poprzez zarybianie stadiami młodocianymi pochodzącym z wylęgarni, czy też połowy skorupiaków na liny i ich odchów do wielkości rynkowej. Te rodzaje działań określane są mianem rybołówstwa wspomagane. Przed rozpoczęciem procesu oceny jednostka certyfikująca powinna skierować do MSC zapytanie, czy dany rodzaj rybołówstwa mieści się w zakresie programu certyfikacji. Więcej informacji na temat kwalifikowalności rybołówstwa wspomagane znajduje się na stronie internetowej MSC: www.msc.org/get-certified/fisheries/eligible-fisheries.

Rybołówstwo o ograniczonym zasobie danych

Wiele rodzajów rybołówstwa pozbawionych jest dostępu do szczegółowych danych naukowych, które są podstawą oceny rybołówstwa pod kątem zgodności ze standardem MSC. Dotyczy to w szczególności rybołówstwa na małą skalę oraz działalności rybackiej w krajach rozwijających się. W wypadku ograniczonej ilości danych, jednostka certyfikująca może skorzystać z modelu MSC opartego na ryzyku (Risk-Based Framework, dalej RBF), który jest częścią *Wymogów w zakresie certyfikacji MSC*.

Model RBF pozwala jednostkom certyfikującym na zastosowanie oceny ryzyka w celu ustalenia, czy rybołówstwo o ograniczonym zasobie danych jest prowadzone w sposób zrównoważony. Takie postępowanie ma na celu udostępnienie programu MSC i korzyści z niego płynących wszystkim rodzajom rybołówstwa. Więcej informacji o stosowaniu modelu opartego na ryzyku (RBF) znajduje się na stronie internetowej MSC: www.msc.org/about-us/standards/methodologies/fam/msc-risk-based-framework.

Rodzaje rybołówstwa obecnie objęte programem certyfikacji

- rybołówstwo jednogatunkowe
- rybołówstwo wielogatunkowe
- rybołówstwo trałowe
- rybołówstwo takłowe
- rybołówstwo pułapkowe
- rybactwo śródlądowe
- rybołówstwo morskie
- rybołówstwo przybrzeżne
- rybołówstwo dalekomorskie
- połowy ryb dennych
- połowy pelagiczne
- rybołówstwo wspomagane

Kryteria oceny

Przed rozpoczęciem procesu oceny należy dokonać dokładnej charakterystyki danego rybołówstwa i wybrać organizację (jedną lub więcej) odpowiedzialną za dokonanie oceny.

Jednostka certyfikacji

Jednostka certyfikacji określa, co podlega ocenie. Za określenie jednostki certyfikacji już na samym początku procesu oceny odpowiada wnioskodawca (klient ubiegający się o certyfikat) przy udziale jednostki certyfikującej. Oznacza to precyzyjne wskazanie, jaka część praktyk połowowych podlega ocenie, a jaka jest z niej wyłączona. Jednostka może obejmować całe rybołówstwo lub część statków łowczych w ramach danego rybołówstwa, określone narzędzia lub metody połowu. Jedynie produkty rybne i ryby ujęte w jednostce certyfikacji danego rybołówstwa będą mogły być oznakowane logo MSC w sprzedaży.

Przy określaniu jednostki certyfikacji należy wziąć pod uwagę:

- jakie gatunki ryb lub statki łowcze będą podlegać ocenie?
- w przypadku pozytywnego wyniku oceny, co i kto będzie objęty certyfikatem?
- które gatunki ryb miałyby być oznakowane logo MSC w miejscu sprzedaży?

Nie można zmienić jednostki certyfikacji w trakcie trwania oceny bez znacznego opóźnienia procesu. Po zatwierdzeniu certyfikatu nie można więc dodać do niego gatunków, np. występujących w przyłowie czy jako produkt uboczny. Taka możliwość istnieje jedynie na wstępnym etapie procesu oceny.

Klient z sektora rybołówstwa

Klientem z sektora rybołówstwa (inaczej wnioskodawcą) jest osoba, organizacja lub grupa organizacji, która złożyła formalny wniosek o certyfikację rybołówstwa. W przeszłości klientami MSC, wnioskującymi o przeprowadzenie procesu certyfikacji, były instytucje rządowe, zrzeszenia rybaków, lokalne władze lub grupy, w których rybackie organizacje branżowe wraz z pozarządowymi organizacjami przyrodniczymi oraz przedstawicielami lokalnej społeczności wspólnie ubiegały się o uzyskanie certyfikatu.

Rodzaj związku danego klienta z podlegającym ocenie rybołówstwem, a szczególnie zakres kontroli nad działaniami prowadzonymi w ramach tego rybołówstwa, jest bardziej istotny niż rodzaj organizacji. Należy rozumieć, że proces oceny rybołówstwa oraz certyfikacji obejmuje dokładną i złożoną ocenę danych naukowych i dlatego wymaga czasu i nakładów pieniężnych. Klient z sektora rybołówstwa jest odpowiedzialny za koszty oceny, powinien zatem mieć niezbędny status prawny (np. organizacja, która może podpisać umowę w imieniu swoich członków) oraz jasno komunikować, kto jest zaangażowany i reprezentowany w procesie oceny rybołówstwa.

Oprócz współpracy z jednostką certyfikującą i dostarczania informacji podczas procesu oceny, klient jest całkowicie odpowiedzialny za wdrożenie wszelkich wymagań stawianych danemu rybołówstwu w momencie otrzymania certyfikatu. Nieskuteczne wdrożenie wymagań może prowadzić do zawieszenia lub cofnięcia certyfikatu. Klient powinien więc posiadać umiejętności zarządzania projektem oraz pewność, że postawione wymagania zostaną należycie wdrożone.

Koszty certyfikacji

Klient jest odpowiedzialny za ustalenie i uiszczenie kosztów oceny rybołówstwa i certyfikacji. Opłaty te pobiera jednostka certyfikująca.

Pracownicy zatrudnieni w danym rybołówstwie powinni być stale informowani o postępach w procesie oceny. Pozwala to na zbudowanie należytego wsparcia i zrozumienia dla procesu certyfikacji i wszelkich działań jej towarzyszących.

© Tom Seaman, Fishing News International

Na stronach 14–15 poradnika znajdują się wskazówki w zakresie wyboru jednostki certyfikującej, w tym zalecenie zebrania więcej niż jednej oferty.

MSC nie pobiera żadnych opłat za przeprowadzoną ocenę i certyfikację. MSC pobiera jedynie opłaty za umieszczanie logo na produktach.

Opłaty naliczane przez jednostkę certyfikującą są zwykle poufne i pozostają jedynie do wiadomości klienta. Opłaty ustalane są indywidualnie i zależą od poszczególnych etapów oceny.

Główne etapy oceny rybołówstwa i certyfikacji, które podlegają opłacie to:

- ocena wstępna
- ocena pełna
- audyty

Wysokość kosztów certyfikacji zależy od złożoności danego rybołówstwa, dostępności danych oraz stopnia zaangażowania partnerów. Z uzyskanych informacji wynika, że koszty certyfikacji rybołówstwa wahają się od 15 tys. USD do 120 tys. USD, a nawet mogą być wyższe w bardziej złożonych przypadkach. Dobre przygotowanie może obniżyć koszty certyfikacji i skrócić czas jej trwania.

Od klienta wnioskującego o certyfikację rybołówstwa może być również wymagana certyfikacja łańcucha dostaw (zwykle dotyczy to przedsiębiorstw skupujących lub przetwarzających ryby) oraz umowa licencyjna dotycząca stosowania logo MSC (Ecolabel License Agreement) – zwykle dotyczy to podmiotów, które planują umieszczanie logo MSC na certyfikowanych produktach. Więcej informacji dotyczących certyfikacji łańcucha dostaw i licencji na stosowanie logo znajduje się na stronie: www.msc.org/get-certified.

Źródła finansowania certyfikacji

Klienci zwracają się czasami do MSC z prośbą o sfinansowanie procesu certyfikacji. Nie jest to możliwe, ponieważ MSC utraciłoby swoją niezależną i neutralną markę certyfikatu gwarantującego stosowanie zrównoważonych praktyk rybackich.

Dostępne są jednak inne źródła finansowania procesu certyfikacji rybołówstwa.

Niektóre przykłady źródeł finansowania:

- Zrównoważony Fundusz Rybacki (The Sustainable Fisheries Fund - Stany Zjednoczone) udziela dofinansowania do procesu certyfikacji MSC prowadzonej na całym świecie. Więcej informacji dotyczących tego funduszu znajduje się na stronie internetowej: www.resourceslegacyfund.org.
- WWF wspomaga finansowo certyfikację rybołówstwa na małą skalę. Więcej informacji dotyczących finansowania na stronie internetowej WWF: www.panda.org/what_we_do/how_we_work/conservation/marine/sustainable_fishing/sustainable_seafood/fisheries_certification/
- W Stanach Zjednoczonych, program grantowy Departamentu Żywności i Rolnictwa w stanie Kalifornia finansował certyfikację California Salmon Council.
- Klienci w krajach rozwijających się uzyskali finansowanie z agencji rozwoju.
- Instytucje rządowe są również potencjalnym źródłem dofinansowania. Niektóre z nich dysponują specjalnymi funduszami lub grantami na projekty środowiskowe i mogą wspierać finansowo procesy certyfikacji. Na przykład, Ministerstwo Środowiska, Żywności i Spraw Wsi Wielkiej Brytanii (DEFRA UK) przyznaje granty na certyfikację rybołówstwa. Granty są dostępne jedynie dla łowisk brytyjskich. W celu uzyskania informacji, należy się skontaktować z DEFRA. Inne instytucje i regionalne instytucje rządowe czasami również udzielają dofinansowania.

– The Sea Change Investment Fund ma na celu promowanie zrównoważonych praktyk rybackich poprzez wzmocnienie siły rynkowej. Fundusz rozpoczął działalność w marcu 2005 roku i jest wspierany przez Packard Foundation. Fundusz przyznaje granty przedsiębiorstwom, które zwiększają dostępność na rynku produktów rybnych pochodzących ze zrównoważonego rybołówstwa. Więcej informacji znajduje się na stronie: www.seachangefund.com

– Klienci występujący o certyfikację rybołówstwa mają dostęp do różnych źródeł finansowania, jak na przykład agencje rybołówstwa, agencje handlowe, regionalne agencje rozwoju. W niektórych krajach dostępne są pożyczki bankowe lub pożyczki udzielane przez instytucje mikrofinansowe.

– Niektórzy klienci otrzymali dofinansowanie z instytucji komercyjnych, zainteresowanych promocją zrównoważonych produktów rybnych.

Wszelkie pytania dotyczące finansowania należy kierować do regionalnego biura MSC. Pracownicy biura doradzą najlepsze rozwiązanie.

Więcej na stronie internetowej: www.msc.org/about-us/offices-staff.

Czas trwania procesu oceny

Dobre przygotowanie i skuteczne zarządzanie przedsięwzięciem gwarantują skrócenie czasu oceny i obniżenie kosztów.

© Saskia Van Osnabrugge

W ramach procesu oceny, jednostka certyfikująca oraz eksperci przeprowadzający ocenę co najmniej raz odwiedzają dane łowisko.

Informacje dostępne w poradniku pomogą skrócić czas oceny i przygotować się do certyfikacji.

Czas trwania oceny bywa różny. Średnio wynosi 17 miesięcy, przy czym w pewnym stopniu zależy od przygotowania wnioskodawcy, jak również od rodzaju i złożoności danego rybołówstwa. Istotne znaczenie ma również stopień zaangażowania osób i podmiotów mogących dostarczyć informacje kluczowe dla danego rybołówstwa.

Czas trwania oceny zależy także w znacznej mierze od zasobów, jakimi dysponuje jednostka certyfikująca oraz stopnia obciążenia jej personelu innymi zadaniami. Kwestia ram czasowych oceny powinna zostać uzgodniona bezpośrednio z jednostką certyfikującą.

Organizacje, które przeszły proces certyfikacji zalecają, aby dokładnie wypytać jednostki certyfikujące o ich dotychczasowe doświadczenia związane z czasem trwania oceny i negocjować skrócenie czasu jej trwania.

Proces oceny: role i zakres odpowiedzialności

Marine Stewardship Council

- we współpracy z partnerami, MSC określa standardy dla rybołówstwa, pod kątem których przeprowadzana jest ocena
- ustanawia *Wymogi w zakresie certyfikacji MSC*
- określa *Wytyczne do wymogów w zakresie certyfikacji MSC*
- udziela porad na temat procesu oceny i związanych z nim wymagań jednostkom certyfikującym, klientom oraz interesariuszom.

Niezależna organizacja akredytująca - Accreditation Services International (ASI)

- niezależnie akredytuje jednostki certyfikujące, nadając im uprawnienia do przeprowadzania oceny na rzecz certyfikacji MSC
- sprawdza zgodność jednostki certyfikującej ze standardami MSC i wymaganiami certyfikacji
- jest punktem kontaktowym w zakresie skarg wobec jednostek certyfikujących.

Jednostka certyfikująca

- akredytowana przez ASI do prowadzenia ocen na potrzeby certyfikacji rybołówstwa i/lub łańcucha dostaw
- odpowiada za zespół przeprowadzający ocenę
- wydaje certyfikat dla rybołówstwa
- przeprowadza audyty kontrolne oraz ewaluacje w trakcie okresu ważności certyfikatu rybołówstwa.

Zespół przeprowadzający ocenę rybołówstwa

- ocenia rybołówstwo pod kątem zgodności ze standardem MSC i zgodnie z *Wymogami w zakresie certyfikacji MSC* oraz *Wytycznymi do wymogów w zakresie certyfikacji MSC*
- w oparciu o informacje dostarczone przez klienta, instytucje i innych interesariuszy dokonuje oceny danego rybołówstwa
- nie jest zobligowany do przeprowadzenia badań naukowych w celu wystawienia oceny. Zespół oceniający korzysta z dostępnych informacji i danych w celu wystawienia oceny zgodnej z podejściem ostrożnościowym.

Klient z sektora rybołówstwa

- powinien posiadać osobowość prawną, aby być stroną w umowach
- zapewnia zespołowi prowadzącemu ocenę nieograniczony dostęp do danych i informacji dotyczących danego rybołówstwa
- udostępnia zespołowi przeprowadzającemu ocenę zarówno korzystne, jak i niekorzystne informacje mające związek z danym rybołówstwem
- dostarcza jednostce certyfikującej wiedzy na temat wszystkich interesariuszy, którzy powinni zostać zaangażowani w proces oceny.

Interesariusze

- zwracają uwagę zespołu oceniającego na wszelkie kwestie i problemy związane z przestrzeganiem standardu MSC w działaniach prowadzonych w ramach danego rybołówstwa
- dostarczają właściwie sformułowane i rzeczowe argumenty uzasadniające ich opinie, w tym odniesienia do obiektywnych dowodów (objective evidence), z których może korzystać zespół oceniający
- interesariusz może wystąpić jako przedstawiciel większej grupy i reprezentować jej interesy i stanowiska.

Przygotowania

Przed podpisaniem formalnej umowy z jednostką certyfikującą warto przemyśleć, jak ułatwić prowadzenie procesu oceny rybołówstwa. Pozwoli to na skrócenie czasu i kosztów oceny.

© S Fischer

Doświadczenia dotychczasowych klientów z sektora rybołówstwa pokazały, co sprawdza się w trakcie przygotowań. Oto niektóre pomysły, które warto rozważyć:

Prowadzenie procesu oceny wstępnej i oceny pełnej

Proces oceny oraz prowadzenie działalności po uzyskaniu certyfikatu wymagają dbałości o detale i dotrzymanie terminów. Pomocne może się okazać wyznaczenie osoby, która będzie monitorować proces oceny oraz pełnić rolę łącznika pomiędzy klientem a jednostką certyfikującą. Jednostka certyfikująca jest odpowiedzialna za ocenę rybołówstwa, a przedstawiciel wnioskodawcy powinien doglądać realizacji wymagań, jakie stoją przed klientem, jak na przykład dostarczanie informacji lub podejmowanie odpowiednich działań w stosownym czasie.

Pomocne może być również powołanie małego zespołu, który zapewni, że zarówno proces oceny, jak i wymagania stawiane po otrzymaniu certyfikatu zostaną przeprowadzone sprawnie i skutecznie. W skład zespołu mogą wejść przedstawiciele sektora rybołówstwa (rybacy i przetwórcy), instytucji zarządzających rybołówstwem i/lub instytucji naukowych oraz inni właściwi interesariusze. Albo też zespół może obejmować jedynie osoby zarządzające projektem ze strony organizacji ubiegającej się o certyfikat.

Zebranie niezbędnych informacji przed oceną pozwoli na oszczędność czasu i pieniędzy. Przedstawiciel jednostki certyfikującej (po lewej) i zespół ekspertów oceniających odwiedzają jeden z kutrów zrzeszenia EURONOR, prowadzącego połowy na łowisku czarniaka w Boulogne Sur Mer. Po prawej przedstawiciel zrzeszenia opisuje operacje połowowe.

Zgromadzenie informacji

Ocena rybołówstwa prowadzona jest w oparciu o analizę informacji przeprowadzoną przez grupę ekspercką. Informacje gromadzone są na wiele sposobów, m.in. poprzez bezpośrednie rozmowy lub analizę szczegółowych raportów naukowych. Bez tych informacji zespół oceniający jednostki certyfikującej nie będzie w stanie przeprowadzić kompleksowej oceny rybołówstwa.

Częstym powodem opóźnień w procesie oceny jest właśnie brak dostępu do istotnych informacji. Opóźnienia zdarzały się w przeszłości właśnie z powodu braku danych lub ich przedstawienia w formie utrudniającej interpretację zespołowi oceniającemu. Od momentu rozpoczęcia procesu oceny należy dopilnować, aby:

- jednostka certyfikująca jasno określiła zakres wymaganych informacji,
- brakujące dane zostały zidentyfikowane i uzupełnione,
- informacje zostały przekazane zespołowi oceniającemu już w czasie pierwszej wizyty.

Interesariusze

Program MSC opiera się na wkładzie i zaangażowaniu osób prywatnych i organizacji, zainteresowanych oceną rybołówstwa, bądź pozostających pod wpływem tej oceny. Osoby te oraz organizacje określone są mianem interesariuszy. Są to:

- instytucje rządowe zarządzające rybołówstwem
- organizacje ekologiczne i przyrodnicze
- rybacy/ przedstawiciele sektora rybackiego
- przedstawiciele przemysłu
- społeczności lokalne
- handlowcy/ przetwórcy
- naukowcy.

Ich wsparcie pozwoli na sprawne przeprowadzenie procesu certyfikacji, zmniejszenie opóźnień i uniknięcie ewentualnego kwestionowania wyników oceny. Poradnik dla interesariuszy MSC (*A Stakeholder's Guide to the Marine Stewardship Council*) opisuje ten proces bardziej szczegółowo. Poradnik dostępny jest w lokalnych biurach MSC lub na stronie internetowej www.msc.org.

Ułatwienie zaangażowania interesariuszy

Przeprowadzenie oceny certyfikacyjnej w ramach programu MSC zależy nie tylko od dostępności pisemnych informacji, ale również od wkładu i zaangażowania wszystkich grup interesariuszy. MSC i niezależne jednostki certyfikujące poświęcają dużo czasu, aby w proces oceny zaangażowani byli wszyscy interesariusze i aby był on transparentny. Ważne jest, aby klient poświęcił czas na pozyskanie wsparcia interesariuszy i instytucji (lub przemysłu rybackiego, jeżeli klientem jest organizacja). Pozwala to na wsparcie procesu oceny i osiągnięcie konsensu w odniesieniu do stanu danego rybołówstwa.

MSC udziela jednostkom certyfikującym porad w zakresie prowadzenia konsultacji z interesariuszami w procesie oceny rybołówstwa, jak również przedstawia oczekiwania ze strony MSC dotyczące konsultacji. W celu obniżenia kosztów ponoszonych przez klienta i skrócenie czasu trwania oceny, należy udostępnić jednostce certyfikującej jak najwięcej informacji dotyczących poszczególnych grup interesariuszy.

MSC zaleca konsultacje z następującymi interesariuszami w procesie oceny:

– Instytucje rządowe zarządzające rybołówstwem (jeśli nie są klientem wnioskującym o certyfikację): Większość łowisk jest zarządzana zgodnie z prawodawstwem ustanowionym przez instytucje rządowe. Wsparcie i współpraca z właściwymi instytucjami rządowymi oraz decydentami jest niezwykle istotna dla procesu oceny; szczególnie, jeśli wymagania w zakresie udoskonalenia zarządzania rybołówstwem wymagają współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i przemysłem rybnym. Instytucje rządowe są często w posiadaniu informacji wymaganych przez instytucję certyfikującą w procesie oceny.

– Organizacje ekologiczne i przyrodnicze: Organizacje zajmujące się ochroną środowiska mogą być silnymi sojusznikami, mającymi wpływ na poprawę wizerunku danego rybołówstwa, szczególnie w oczach opinii publicznej. Zyskanie zaufania organizacji ekologicznych pomoże w skutecznym przeprowadzeniu oceny korzystnej dla danego rybołówstwa. Organizacje te powinny zostać zaangażowane w proces oceny od samego początku jej trwania.

Przygotowania *ciąg dalszy*

© Tom Seaman, Fishing News International

- **Przedstawiciele przemysłu:** Certyfikacja niesie wiele oczywistych korzyści rynkowych. Współpraca z innymi rybakami może przynieść dodatkowe korzyści. Włączenie innych rybaków do procesu certyfikacji może przyczynić się do wspólnego udziału w kosztach, zwiększenia potencjału oraz zabezpieczenia dostępności na rynku surowca w oczekiwanej ilości i o określonej jakości. Jeśli inne grupy rybaków eksploatujących to samo łowisko chcą dołączyć do przedsięwzięcia po otrzymaniu certyfikatu, powinni być gotowi na udział w już poniesionych kosztach. Klienci wnioskujący o certyfikację powinni chętnie zgodzić się na takie rozwiązanie.
- **Inne grupy rybackie lub grupy społeczne:** Rybołówstwo rekreacyjne, tradycyjne lub prowadzone na własne potrzeby może również eksploatować dane łowisko lub stado ryb podlegające ocenie certyfikacyjnej. Łowisko to może mieć duże znaczenie dla lokalnych społeczności. Zapewnienie, że grupy te uczestniczą w procesie oceny i właściwie go rozumieją, będzie istotnym wsparciem i gwarancją, że całe rybołówstwo skorzysta ze zmian w systemie zarządzania.
- **Handlowcy/ przetwórcy:** Zastosowanie certyfikatu MSC wymaga od przedsiębiorstw w łańcuchu dostaw uzyskania certyfikatu łańcucha dostaw MSC. Certyfikacja łańcucha dostaw daje konsumentom produktów z ryb i owoców morza pewność, że produkt oznakowany logo MSC pochodzi z rybołówstwa certyfikowanego zgodnie ze standardem MSC. Warto poinformować przedsiębiorców z kolejnych ogniw łańcucha dostaw o planowanym procesie certyfikacji, by mogli rozważyć opcję przejścia procesu certyfikacji łańcucha dostaw MSC, umożliwiającego stosowanie logo MSC na produktach pochodzących z już certyfikowanego, a więc zrównoważonego rybołówstwa.

Wybór jednostki certyfikującej

Proces certyfikacji wymaga zarówno odpowiedniego zarządzania, jak i kompleksowej oceny rybołówstwa. Rzetelnie przeprowadzona ocena rybołówstwa wymaga znalezienia jednostki certyfikującej, oferującej właściwe usługi za najlepszą cenę

Zgodność z wymogami MSC

Jednostki certyfikujące rybołówstwo zgodnie ze standardem MSC są akredytowane przez ASI. Oznacza to, że ASI przeprowadziło weryfikację możliwości prowadzenia oceny przez daną jednostkę, zgodnie ze standardami i wymaganiami certyfikacji MSC. Jedynie jednostki akredytowane przez ASI mogą prowadzić certyfikację rybołówstwa. Wszystkie jednostki certyfikujące podlegają regularnej kontroli w celu zapewnienia zgodności ze standardem MSC. Pełna lista jednostek certyfikujących, które posiadają uprawnienia do prowadzenia procesu oceny na potrzeby certyfikatu MSC, znajduje się na stronie internetowej: www.msc.org/get-certified/find-a-certifier/fisheries-assessments.

Na stronie wymienione są również podmioty ubiegające się o uprawnienia jednostki certyfikującej. Podmioty ubiegające się o uzyskanie akredytacji mają uprawnienia do prowadzenia oceny, ale są pod ścisłym nadzorem i podlegają ocenie ASI podczas trwania procesu. Podmioty te zyskują akredytację dopiero po ukończeniu pierwszej oceny, przed nadaniem certyfikatu.

Uwaga: MSC nie pobiera opłat za proces certyfikacji i nie bierze udziału w przygotowaniu umowy pomiędzy klientem i jednostką certyfikującą.

Zespół oceniający dyskutuje na temat rybołówstwa kraba śnieżnego i flądry, prowadzonego przez zrzeszenie rybaków KDSSF. Jest to pierwsze łowisko w Japonii, które uzyskało certyfikat MSC.

Zbieranie ofert i rozmowy z jednostkami certyfikującymi

Nie ma jednej taryfy za ocenę rybołówstwa. Dlatego rekomendujemy przeprowadzenie rozeznania rynku jednostek certyfikujących przed dokonaniem wyboru i podpisaniem umowy. Warto również skontaktować się z poszczególnymi jednostkami certyfikującymi, które przedstawiły oferty i poprosić o wyjaśnienie zaproponowanych kosztów.

W ofercie jednostki certyfikującej koszt każdego z etapów oceny powinien być wyraźnie wskazany, wraz z przewidywanym przez jednostkę czasem trwania poszczególnych etapów. Ponieważ to klient posiada najlepsze rozeznanie co do stopnia złożoności prowadzonego rybołówstwa, to on powinien ocenić, czy poszczególne ważne dla niego zagadnienia są właściwie ujęte w ofercie. Można również omówić z jednostką certyfikującą czynniki, które mogą wpłynąć na ewentualne zmiany w kosztach podczas procesu oceny.

Na stronach 17–24 poradnika znajduje się krótki opis poszczególnych etapów oceny rybołówstwa, które powinny znaleźć się w ofercie. Poradnik *Wymogi w zakresie certyfikacji MSC* dostarcza więcej szczegółów na temat każdego etapu oceny.

Równie cennym źródłem informacji są inni klienci: zarówno ci, którzy przeszli już proces certyfikacji, jak i ci w trakcie oceny. Organizacje te mogą przybliżyć sam proces certyfikacji, jak również dostarczyć informacji na temat poszczególnych jednostek certyfikujących. Na stronie internetowej MSC znajduje się lista adresowa wszystkich organizacji, które przeszły proces certyfikacji. Rekomendujemy kontakt z poszczególnymi organizacjami w celu poznania ich doświadczeń.

Jakość warta swojej ceny

Klient ubiegający się o certyfikat jest w pełni odpowiedzialny, by wybrać jednostkę certyfikującą, której oferta warta jest swojej ceny i która właściwie wywiąże się z umowy na realizację usługi.

Należy pamiętać, że najtańsza oferta nie koniecznie okaże się najlepsza. Należy zwrócić szczególną uwagę na to, czy jednostka certyfikująca dobrze rozumie złożone aspekty danego rybołówstwa. Warto również upewnić się, że jednostka certyfikująca wywiąże się ze zobowiązań co do czasu trwania oceny, sprawdzając inne zadania realizowane równoległe przez jednostkę i dostępność jej pracowników.

Podjęcie decyzji – wybór jednostki certyfikującej

Przy wyborze ofert należy wziąć pod uwagę szereg aspektów. Poniżej znajduje się lista pytań, które warto skierować do jednostki certyfikującej przed dokonaniem wyboru:

- ✓ Czy jednostka certyfikująca posiada dokumentację potwierdzającą skuteczne zarządzanie podjętymi projektami?
- ✓ Czy jednostka certyfikująca posiada dobrą wiedzę i orientację w zakresie złożonych aspektów danego rybołówstwa w kontekście wymogów standardu MSC?
- ✓ Czy jednostka certyfikująca może udokumentować skuteczną współpracę z interesariuszami?
- ✓ Czy jednostka certyfikująca może dostosować czas trwania umowy w zakresie oceny certyfikacyjnej do Twoich wymagań?
- ✓ Czy proponowany czas trwania oceny jest realistyczny? Jakie są dopuszczalne odstępstwa w tym zakresie?
- ✓ Czy jednostka certyfikująca posiada referencje od poprzednich klientów?
- ✓ Czy istnieją jakieś nierozwiązane skargi dotyczące jednostki certyfikującej lub ASI?

Zaangażowanie jednej jednostki certyfikującej do wszystkich aspektów procesu oceny i certyfikacji

Nie ma obowiązku zatrudnienia tej samej jednostki certyfikującej do oceny wstępnej, oceny pełnej oraz kontroli po uzyskaniu certyfikatu, w tym audytów. Są jednak pewne korzyści z takiego rozwiązania, związane z koniecznością dobrego poznania charakterystyki danego rybołówstwa w celu skutecznego i terminowego prowadzenia procesu oceny.

Ważne jest oszacowanie dodatkowego czasu, potrzebnego „nowej” jednostce certyfikującej do pełnego wdrożenia się w proces oceny. Zmiana jednostki certyfikującej może też generować dodatkowe koszty. Klient powinien upewnić się, że oferty otrzymane od jednostek certyfikujących zawierają wszelkie koszty związane z przejęciem wyników dotychczasowej pracy od innej jednostki certyfikującej. Przed ewentualnym przekazaniem zebranych informacji nowej jednostce certyfikującej, klient powinien również uzgodnić z dotychczasową jednostką certyfikującą kwestie praw autorskich, określonych w umowie.

Przygotowanie umowy

Po dokonaniu wyboru jednostki certyfikującej, należy podpisać umowę na okres trwania oceny. *Wymogi w zakresie certyfikacji MSC* określają szczególne zapisy, które powinny znaleźć się w umowie pomiędzy jednostką certyfikującą i klientem, w tym prawa i obowiązki oraz całkowity czas trwania oceny certyfikacyjnej. MSC nie ingeruje jednak w treść umowy i jej dodatkowe zapisy, które pozostają jedynie do wiadomości klienta i jednostki certyfikującej.

Jednostka certyfikująca może ująć zapisy dotyczące oceny wstępnej, oceny pełnej oraz kontroli po uzyskaniu certyfikatu (audytu) w ramach jednej umowy. Lub też odwrotnie: można sporządzić odrębne umowy dla poszczególnych etapów współpracy. Decyzja w tym zakresie zależy od klienta i jego potrzeb.

Należy również wziąć pod uwagę rolę stron trzecich, takich jak zrzeszenia rybackie, przetwórcy lub handlowcy, a w szczególności to, jakie są ich interesy związane z czasem trwania i postępami w procesie oceny. W umowie warto też uwzględnić zapisy z zakresu BHP, mające zastosowanie podczas wizyt jednostki certyfikującej w miejscu prowadzenia oceny.

Umowa może również precyzować terminy dostarczenia dokumentów z poszczególnych etapów oceny do zatwierdzenia przez klienta (jak na przykład wstępne sprawozdanie), jak również czas trwania poszczególnych etapów oceny, w celu uniknięcia wszelkich nieporozumień lub nieoczekiwanych opóźnień w procesie oceny.

Podobnie jak w innych kontraktach z wykonawcami usług, w umowie pomiędzy klientem i jednostką certyfikującą można uwzględnić płatności za wykonanie poszczególnych etapów procesu oceny. Umowa powinna też precyzować wszelkie zobowiązania leżące po stronie klienta, umożliwiające przeprowadzenie procesu oceny przez jednostkę certyfikującą.

Jednostka certyfikująca jest wykonawcą usługi, jednak pozostaje niezależnym podmiotem, z którym zawarto umowę w zakresie oceny rybołówstwa na zgodność ze standardem MSC. Rola jednostki certyfikującej nie polega na obronie interesów klienta i doprowadzeniu za wszelką cenę do przyznania certyfikatu, lecz na przeprowadzeniu niezależnej, obiektywnej i bazującej na wiedzy naukowej oceny. Współpraca pomiędzy jednostką certyfikującą i klientem powinna mieć charakter biznesowy.

© MSC / N Steins

Znalezienie właściwej jednostki certyfikującej, spełniającej wymagania klienta, jest gwarancją solidnej oceny.

Proces oceny krok po kroku

- Ocena wstępna
- Krok pierwszy: Ogłoszenie decyzji o prowadzeniu pełnej oceny i powołanie zespołu oceniającego
- Krok drugi: Zdefiniowanie schematu oceny
- Krok trzeci: Gromadzenie informacji, spotkania z interesariuszami, ocena punktowa
- Krok czwarty: Recenzja klienta i recenzja ekspercka (peer review)
- Krok piąty: Recenzja publiczna
- Krok szósty: Raport końcowy oraz decyzja dotycząca certyfikacji
- Krok siódmy: Publikacja oficjalnego raportu z procesu oceny oraz nadanie certyfikatu

Proces oceny krok po kroku

MSC opracowało „Wymogi w zakresie certyfikacji” w trosce o zapewnienie, że wszystkie jednostki certyfikacyjne, akredytowane przez ASI (oraz jednostki certyfikacyjne przechodzące proces akredytacji ASI) stosują jednakowe procedury w zakresie oceny.

© NESFC

Wymogi w zakresie certyfikacji obejmują poszczególne kroki i procedury oceny rybołówstwa. W tej części poradnika opisano ocenę wstępną i siedem etapów oceny pełnej. Wymogi określają, jak należy interpretować standard MSC w procesie oceny rybołówstwa.

Ocena wstępna

Jest to etap początkowy, który pozwoli określić, czy klient powinien przystąpić do oceny pełnej w najbliższej przyszłości. Jednostka certyfikująca dostarczy raport z oceny wstępnej, w którym wskazane są wszelkie potencjalne przeszkody lub problemy mogące utrudnić uzyskanie certyfikatu i którymi należy się zająć przed podjęciem oceny pełnej.

Raport powinien pomóc wyciągnąć wnioski co do stopnia trudności dostosowania danego rybołówstwa do wymogów standardu MSC.

Komitet NESFC zdobył certyfikat MSC na prowadzenie połowów łabraxa w wodach Wielkiej Brytanii. Certyfikacja obejmuje obowiązek ograniczenia liczby wydanych licencji połowowych w sezonie zimowym oraz sporządzanie szczegółowych comiesięcznych raportów połowowych.

Ocena wstępna – co to jest?

Jednostka certyfikująca oceni mocne i słabe strony danego rybołówstwa i w raporcie wskaże, jakie zmiany i/lub wymagania będą niezbędne, by dostosować rybołówstwo do standardu MSC dla zrównoważonego rybołówstwa. Jednostka certyfikująca powinna jasno wytłumaczyć proponowane zmiany oraz przedstawić przeszkody stojące na drodze certyfikacji, tym samym umożliwiając ich usunięcie przed przystąpieniem do pełnej oceny. Ocena wstępna oraz jej wyniki są objęte tajemnicą i pozostają wyłącznie do wiadomości jednostki certyfikującej oraz klienta z sektora rybołówstwa, chyba że ten ostatni podejmie decyzję o ich upublicznieniu.

Ocena wstępna obejmuje co najmniej następujące etapy:

- Spotkanie z udziałem jednostki certyfikującej i klienta
- Wizyty terenowe (opcjonalne)
- Wstępną ocenę spełnienia standardów MSC przez dane rybołówstwo
- Ocenę stanu przygotowania do certyfikacji rybołówstwa
- Przegląd dostępności wymaganych danych i informacji
- Określenie roli interesariuszy w ocenie pełnej
- Ustalenie zakresu oceny pełnej
- Opis jednostki certyfikacji
- Opis potencjalnych przeszkód na drodze do certyfikacji
- Oferty przeprowadzenia oceny pełnej (jeśli dotyczy).

Rada dla wnioskodawców

Jeżeli - według oceny wstępnej - rybołówstwo spełnia wymagania standardu MSC, klient może przygotować się do oceny pełnej. Przed podjęciem pierwszych kroków, warto upewnić się, że wszelkie uwagi zawarte w ocenie wstępnej są w pełni zrozumiałe, ponieważ oznaczają one konieczność wprowadzenia zmian do praktyk stosowanych w danym rybołówstwie, by zwiększyć prawdopodobieństwo uzyskania certyfikatu.

Jeżeli raport z oceny wstępnej nie zaleca w danym momencie przystąpienia do oceny pełnej, powinny się w nim znaleźć jasne wskazówki co do zmian, dzięki którym rybołówstwo będzie bliższe spełnieniu wymagań standardu MSC. Warto jest udostępnić raport partnerom prowadzącym działania w kontekście tego samego rybołówstwa (jak na przykład instytucjom rządowym), by uzgodnić sposoby wprowadzenia zmian umożliwiających przystąpienie do procesu certyfikacji MSC w najbliższej przyszłości. Wprowadzenie bardziej zrównoważonych praktyk rybackich zapewni także lepszą przyszłość dla danego rybołówstwa.

Krok pierwszy: Ogłoszenie decyzji o prowadzeniu pełnej oceny i powołanie zespołu oceniającego

Ocena pełna to złożony, rygorystyczny i publiczny proces, w czasie którego jednostka certyfikująca sprawdza, czy dane rybołówstwo spełnia wymagania standardu MSC dla zrównoważonego rybołówstwa. Rozpoczyna się po podpisaniu umowy pomiędzy klientem a jednostką certyfikującą, która następnie powiadamia MSC o rozpoczęciu pełnego procesu oceny.

Działania

Jednostka certyfikująca podaje do wiadomości publicznej, jak również do wiedzy konkretnych interesariuszy, że dane rybołówstwo będzie poddane pełnej ocenie certyfikacyjnej. Informacja przekazywana jest do biura MSC, które następnie drogą elektroniczną rozsyła zawiadomienie do interesariuszy oraz publikuje informacje na swojej stronie internetowej. Zwykle MSC we współpracy z klientem ubiegającym się o certyfikat wydaje również komunikat prasowy. Następnie jednostka certyfikująca w uzgodnieniu z klientem planuje proces oceny i wybiera ekspertów do zespołu oceniającego. W tej ostatniej kwestii jednostka certyfikująca zasięga często opinii interesariuszy.

Rada dla wnioskodawców

Sugerujemy, aby jednostka certyfikująca wraz z klientem upewnili się, że wymagania w zakresie potrzebnych danych oraz plan procesu oceny są gotowe przed publicznym ogłoszeniem rozpoczęcia oceny, tak aby utrzymać właściwe tempo procesu po publicznym ogłoszeniu jego rozpoczęcia.

Zainteresowanie mediów

Warto przygotować się na zainteresowanie mediów faktem rozpoczęcia procesu certyfikacji. Jednostka certyfikująca, MSC oraz klient powinni uzgodnić datę ogłoszenia, przygotować wspólną notatkę prasową oraz wyznaczyć wspólnych rzeczników, cele medialne oraz właściwy język dla komunikatów. Tego rodzaju przygotowania prowadzone są zwykle telefonicznie lub mailowo w momencie, kiedy jednostka certyfikująca powiadomi MSC o rozpoczęciu procesu pełnej oceny. Informacje o danym rybołówstwie, zawarte w publicznym ogłoszeniu rozpoczęcia procesu, zostaną umieszczone w oficjalnym zawiadomieniu dostarczonym MSC przez jednostkę certyfikującą. Do ogłoszenia warto załączyć zdjęcia łowiska, poławianych ryb i samych połowów. Jest to również dobry moment na nawiązanie kontaktów ze wszystkimi zainteresowanymi procesem oceny rybołówstwa. Nawiązanie dobrych relacji pomoże zbudować sieć partnerów, którym zależy na pomyślnym wyniku oceny i którzy dalej służyć mogą pomysłami, zasobami finansowymi czy ludzkimi.

Proces oceny krok po kroku *ciąg dalszy*

© NESFC

Wskaźniki ocena punktowa – jak to działa?

Ocena rybołówstwa prowadzona jest pod kątem zgodności z 31 wskaźnikami. Aby uzyskać certyfikat, należy zgromadzić co najmniej 60 punktów dla każdego wskaźnika. Certyfikat nie zostanie przyznany, jeśli nawet dla jednego wskaźnika wnioskodawca uzyska mniej niż 60 punktów.

Dodatkowo, by uzyskać certyfikat, rybołówstwo musi osiągnąć wynik co najmniej 80 punktów dla każdej z trzech głównych zasad.

Jeżeli ocena rybołówstwa wyniesie poniżej 80 punktów, ale powyżej 60 punktów dla danego wskaźnika oceny, jednostka certyfikująca określi warunki kontynuacji procesu certyfikacji. O ile sytuacja nie jest wyjątkowa, spełnienie warunków powinno prowadzić do osiągnięcia oceny co najmniej 80 punktów w określonym czasie, nie dłuższym niż czas obowiązywania certyfikatu.

Jednostka certyfikująca określa konkretne ramy czasowe dla spełnienia każdego z warunków oraz precyzuje cele, które powinny zostać osiągnięte. Rolą jednostki certyfikującej jest udzielanie wskazówek oraz wyznaczanie celów raczej niż wskazywanie konkretnych działań. Decyzja, jak osiągnąć wymagane cele, leży po stronie klienta.

W fazie wstępnej oceny, rybołówstwo holenderskie prowadziło eksperymenty z nowymi narzędziami połowowymi, by ograniczyć negatywny wpływ na dno morskie.

Krok drugi: Zdefiniowanie schematu oceny

Działania

Zespół oceniający jednostki certyfikującej określa poszczególne etapy oceny rybołówstwa w formie schematu. Schemat określa wskaźniki dla poszczególnych kryteriów podlegających ocenie rybołówstwa oraz „punkty odniesienia” (scoring guideposts), definiujące poziom wyników, w odniesieniu do których będzie oceniane rybołówstwo (łowisko). W czasie oceny stosuje się zwykle standardowe schematy oceny oraz standardowe wskaźniki działań oraz punkty odniesienia. Schemat został opracowany tak, aby mógł być zastosowany do większości rodzajów rybołówstwa, czyniąc jednocześnie proces oceny bardziej spójnym, przejrzystym i szybszym. Biorąc pod uwagę znaczne różnice pomiędzy łowiskami na całym świecie, zespół oceniający powinien zweryfikować schemat oceny, aby zapewnić jego adekwatność do konkretnego przypadku. Jeżeli rybołówstwo (łowisko) posiada szczególne cechy, których ocena przy pomocy standardowego schematu oceny nie byłaby możliwa, zespół oceniający powinien zaproponować stosowne zmiany, pozwalające odnieść się do specyfiki danego klienta.

Niezależnie od tego, czy jednostka certyfikująca stosuje standardowy schemat oceny, czy też schemat dostosowany do danego rybołówstwa, podlega on trzydziestodniowym konsultacjom w celu uzyskania opinii ze strony klienta z sektora rybołówstwa, innych interesariuszy oraz MSC.

Rada dla wnioskodawców

Schemat oceny rybołówstwa stanowi kluczowy element procesu oceny, ponieważ określa szczególną metodologię oceny i punktacji każdego wskaźnika dla danego rybołówstwa oraz formułowania zaleceń. Należy szczegółowo zapoznać się ze standardowym schematem oceny przedstawionym w *Wymogach w zakresie certyfikacji MSC*, jak również ze szczególnymi zmianami proponowanymi przez zespół oceniający i zgłosić swoje uwagi jednostce certyfikującej.

Jeżeli rybołówstwo ma złożony charakter, warto skonsultować się z własnymi ekspertami lub instytucjami rządowymi odpowiedzialnymi za zarządzanie rybołówstwem.

Jeśli schemat oceny nie został poddany rewizji w etapie początkowym, w późniejszym etapie, to jest po przedstawieniu wyników oceny rybołówstwa, trudno będzie zakwestionować otrzymane wyniki.

Krok trzeci: Gromadzenie informacji, spotkania z interesariuszami, ocena punktowa

Działania

Zespół oceniający jednostki certyfikującej prowadzi analizę wszystkich potrzebnych informacji (w tym dokumentacji technicznej, raportów i innych dokumentów) oraz rozmawia z klientem rybołówstwa (wnioskodawcą), osobami odpowiedzialnymi za zarządzanie sektorem i interesariuszami, by zgromadzić wyczerpujące dane na temat rybołówstwa. Pozyskaną wiedzę zespół oceniający wykorzystuje do oceny poszczególnych wskaźników rybołówstwa w ramach przyjętego schematu oceny.

Rada dla wnioskodawców

Na etapie zbierania i analizy danych, klient może pomóc, organizując przekazywane jednostce certyfikującej dane i informacje zgodnie ze strukturą schematu oceny. Warto również zwrócić uwagę jednostce certyfikującej, jak – w opinii klienta – wskazane dane przekładają się na konkretną punktację w ramach danego wskaźnika w schemacie oceny.

Należy mieć na uwadze, że jednostka certyfikująca ma obowiązek zapoznania się z uwagami wniesionymi przez wnioskodawcę, ale nie musi ich przyjąć.

© MSC / N Steins

Przedstawiciel klienta z sektora rybołówstwa (wnioskodawcy) wyjaśnia interesariuszom innowacje techniczne zastosowane w narzędziach połowowych.

Proces oceny krok po kroku *ciąg dalszy*

© D Suddaby / MSC

Krok czwarty: Recenzja klienta i recenzja ekspercka (peer review)

Działania
Jednostka certyfikująca przygotowuje wstępny raport, obejmujący posumowanie charakterystyki rybołówstwa, środowiska, w którym jest prowadzone oraz metod zarządzania. Sprawozdanie zawiera również wyniki oceny, ich uzasadnienie oraz proponowaną decyzję w sprawie certyfikacji, jak również warunki konieczne do spełnienia dla poprawy wyniku osiągniętego przez rybołówstwo w czasie obowiązywania certyfikatu. Klient ubiegający się o certyfikat będzie następnie miał czas, by odnieść się do wstępnego raportu, a następnie niezależni eksperci (zwykle dwóch) przeprowadzą dalszą recenzję wstępnego raportu (revised client draft).

Rada dla wnioskodawców

Na tym etapie można zapoznać się z pierwszą wersją raportu przed jego publikacją i rozesłaniem do zainteresowanych stron. Sprawozdanie zawiera wyniki uzyskane przez rybołówstwo w schemacie oceny i przedstawia pierwsze prognozy całościowego wyniku. Jeżeli ocena dla poszczególnych wskaźników wyniosła mniej niż 80 punktów, klient z sektora rybołówstwa powinien porozumieć się z jednostką certyfikującą co do warunków zawartych w szczegółowym „planie zadań dla klienta”. Należy pamiętać, że MSC nie udziela zaleceń w zakresie zarządzania danym rybołówstwem. Plan działań ma na celu spełnienie warunków postawionych w procesie certyfikacji. Sam klient, zwykle przy współpracy z jednostką certyfikującą, wybiera sposoby ich osiągnięcia.

Kluczowe jest, by upewnić się, że sprawozdanie zawiera rzetelną i kompletną ocenę danego rybołówstwa, jak również czytelne uzasadnienie postawionych warunków.

Jednostka certyfikująca zbiera informacje od interesariuszy podczas oceny połowów koryfeny (mahi mahi) w wodach Ekwadoru i Peru.

Krok piąty: Recenzja publiczna

Działania

Po weryfikacji ze strony wnioskodawcy (recenzji klienta) i recenzji eksperckiej, jednostka certyfikująca przesyła do MSC „Wstępny raport do konsultacji publicznych”. Następnie MSC drogą elektroniczną powiadamia wszystkich interesariuszy oraz publikuje raport na swojej stronie internetowej. Konsultacje publiczne trwają co najmniej 30 dni. W tym czasie można składać uwagi do procesu oceny i jej wyników.

Rada dla wnioskodawców

Na tym etapie wszyscy interesariusze mają możliwość wniesienia uwag do wyników pracy zespołu oceniającego.

Wnioskodawca może współpracować z jednostką certyfikującą w zakresie informowania lub organizowania spotkań z interesariuszami. Jest to także właściwy moment, by zastanowić się, jak uczcić nadanie certyfikatu w przypadku uzyskania pozytywnej oceny. Po opublikowaniu wstępnego raportu, zespół ds. komunikacji MSC skontaktuje się z klientem z sektora rybołówstwa, by ustalić cele w zakresie komunikacji społecznej po zakończeniu procesu oceny. Przyznanie certyfikatu to wspierała wiadomość, która jest znakomitą okazją do promocji w mediach. Warto opracować plan działań

komunikacyjnych przy współpracy z MSC, jasno określając czas, miejsce i charakter wydarzeń. Zdjęcia cyfrowe w wysokiej rozdzielczości, ilustrujące certyfikowane rybołówstwo, lub krótkie filmiki podniosą atrakcyjność informacji prasowych.

Przygotowując działania promocyjne wieńczące proces oceny, należy wziąć pod uwagę szereg możliwości, z których każda wymaga od tygodnia do ośmiu tygodni przygotowania. Możliwe działania promocyjne mogą obejmować:

- komunikat na stronie internetowej MSC i notatkę prasową
- małą konferencję prasową dla mediów
- konferencję prasową dla mediów i partnerów handlowych
- komunikaty w różnych częściach świata
- dużą imprezę, połączoną z wizytą mediów w miejscu prowadzenia rybołówstwa.

To jedynie parę dostępnych możliwości. Wybór zależy od potrzeb i możliwości organizacji certyfikowanej oraz zainteresowania rybołówstwem ze strony mediów, jak również od innych czynników.

Obserwator na pokładzie statku prowadzącego połowy antara patagońskiego w Południowej Georgii. Rybołówstwo uzyskało po raz pierwszy certyfikat MSC w roku 2004, a ponowny proces oceny – z certyfikatem na kolejne pięć lat – w roku 2009.

© MRAG / B Smith

Proces oceny krok po kroku *ciąg dalszy*

Krok szósty: Raport końcowy oraz decyzja dotycząca certyfikacji

Działania

Po przejrzeniu, rozważeniu i odniesieniu się do wszystkich uwag, jednostka certyfikująca wprowadza poprawki do wstępnego raportu i podejmuje decyzję co do możliwości przyznania danemu rybołówstwu certyfikatu zrównoważonego i właściwie zarządzanego rybołówstwa, zgodnego ze standardami MSC.

Ów raport końcowy jednostka certyfikująca wysyła do MSC, zaś MSC zawiadamia interesariuszy drogą elektroniczną, jak również publikuje sprawozdanie na swojej stronie internetowej. W terminie 15 kolejnych dni roboczych strony mogą złożyć odwołanie wobec decyzji (poniżej więcej szczegółów na ten temat).

W tym okresie zespół ds. komunikacji MSC we współpracy z klientem przygotowuje notatkę prasową ogłaszającą zakończenie procesu oceny i – miejmy nadzieję – przyznanie certyfikatu.

Rada dla wnioskodawców

Zapoznaj się dokładnie z raportem i upewnij, czy aprobejesz zmiany, jakie zostały dokonane w stosunku do pierwszej jego wersji.

Jeżeli organizacja nawiązała bliską współpracę z interesariuszami, prawdopodobnie jesteś w stanie przewidzieć, czy zgłoszą obiekcje wobec końcowego wyniku. Jeżeli zidentyfikowane wcześniej problemy nie zostały rozwiązane, w tym momencie jest ostatnia szansa, aby wraz z jednostką certyfikującą rozwiązać obawy zainteresowanych stron i uniknąć wniesienia przez nich formalnego sprzeciwu.

Nawet jeśli rybołówstwo nie uzyskało wyniku pozwalającego na otrzymanie certyfikatu MSC, proces oceny z pewnością przyczyni się do lepszego zrozumienia zagadnień związanych z danym rybołówstwem oraz środowiskiem naturalnym, w którym jest prowadzone. Jeśli organizacja odniesie się do wszystkich czynników, które stanęły na przeszkodzie w uzyskaniu certyfikatu, w każdym momencie możesz ponownie wystąpić o przeprowadzenie oceny.

Procedura wniesienia odwołania

Jeżeli w okresie 15 dni roboczych po opublikowaniu końcowego sprawozdania zostanie wniesione odwołanie, w stosunku do poddanego ocenie rybołówstwa stosowana jest procedura odwoławcza MSC. Mechanizm ten polega na rozpatrzeniu wszelkich obiekcyj zgłaszanych wobec oceny rybołówstwa przez niezależnego arbitra. Po przeprowadzeniu konsultacji, arbiter podejmuje decyzję, czy sprzeciw jest zasadny. Więcej informacji dotyczących procedury odwoławczej znajduje się na stronie internetowej: www.msc.org/get-certified/fisheries/assessment/objections.

© Ekofish Group

Krok siódmy: Publikacja oficjalnego raportu z procesu oceny oraz nadanie certyfikatu

Działania

Jeśli w okresie 15 dni roboczych po opublikowaniu końcowego raportu nie zostało złożone odwołanie, rybołówstwo uzyskuje certyfikat. Jednostka certyfikująca opublikuje oficjalny raport z procesu certyfikacji, który wskazuje dalszą procedurę nadzoru i zobowiązania podjęte przez klienta w planie działań. Następnie organizacja otrzymuje certyfikat od jednostki certyfikującej. Certyfikat jest ważny przez okres 5 lat i w tym okresie rybołówstwo podlega regularnym kontrolom (audytom).

Rada dla wnioskodawców

Nadszedł czas promocji uzyskanego certyfikatu! MSC oraz jednostka certyfikująca nawiązały już wcześniej kontakt z organizacją w celu przygotowania notatki prasowej, komunikującej przyznanie certyfikatu. Proszę pamiętać, by przed publicznym ogłoszeniem faktu przyznania certyfikatu upewnić się, że:

- oficjalne sprawozdanie z procesu certyfikacji sporządzone przez jednostkę certyfikującą zostało wysłane do MSC. Sprawozdanie zostanie następnie opublikowane.
- jednostka certyfikująca wydała organizacji certyfikat rybołówstwa MSC
- MSC opublikowało komunikat o nadaniu certyfikatu rybołówstwu na stronie internetowej przed ogłoszeniem tej wiadomości przez organizację.

Nie zapomnij uczcić nadania certyfikatu, dzięki czemu Twoi klienci będą mogli dowiedzieć się, że Twoje przedsiębiorstwo oferuje ryby z certyfikatem MSC, pochodzące ze zrównoważonego rybołówstwa.

Rybołówstwo w rejonie Coorong (Lakes and Coorong fishery), w ramach którego prowadzone są połowy w jeziorach i wzdłuż wybrzeża Coorong, w ujściu rzeki Murray w południowej Australii, otrzymało certyfikat w czerwcu 2008 roku.

Wymagania po uzyskaniu certyfikatu

Jednostka certyfikująca wspólnie z organizacją certyfikowaną opracowują plan audytów nadzoru. Do ich regularnego prowadzenia przez cały pięcioletni okres ważności certyfikatu zobowiązana jest jednostka certyfikująca.

Jednostka certyfikująca jest również uprawniona do przeprowadzenia w dowolnym momencie niezapowiedzianych audytów nadzoru lub też zaplanowania częstszych audytów, jeśli wymaga tego sytuacja. Fakt ten może mieć konsekwencje finansowe, organizacja certyfikowana powinna więc zapewnić odpowiednie środki w budżecie na ten cel przez cały okres ważności certyfikatu

Każdy audyt nadzoru ma na celu sprawdzenie, czy zaszły znaczące zmiany w środowisku lub w sposobie zarządzania rybołówstwem. Zbada również, czy przestrzegane są warunki certyfikacji określone w raporcie z procesu certyfikacji.

Niedopełnienie wymagań w przewidzianym czasie może spowodować zawieszenie lub cofnięcie certyfikatu przez jednostkę certyfikującą, dlatego ważne jest stosowanie się do zapisów ustanowionych przez jednostkę certyfikującą.

Przed umówionym audytem, jednostka certyfikująca zawiadamia interesariuszy o dacie kontroli oraz publikuje ją na stronie MSC. Po wykonaniu audytu, jednostka certyfikująca przesyła sprawozdanie do biura MSC, które zawiadamia interesariuszy drogą elektroniczną oraz publikuje sprawozdanie na swojej stronie internetowej.

© Southern Fisherman's Association

Korzyści płynące z certyfikacji

Proces nie kończy się z chwilą przyznania certyfikatu rybołówstwa. Tak naprawdę certyfikat jest dopiero początkiem!

Sieci handlowe i konsumenci na całym świecie poszukują produktów z certyfikatem MSC. W miarę wzrostu rozpoznawalności niebieskiego certyfikatu ekologicznego MSC, wzrósł także popyt na certyfikowane produkty. Przyznanie certyfikatu otwiera nowe rynki dla Twoich produktów. Skontaktuj się z regionalnym biurem MSC, by uzyskać porady dotyczące najlepszej promocji produktów certyfikowanych. Pełna lista biur regionalnych i przedstawicieli MSC znajduje się na stronie internetowej: ww.msc.org/about-us/offices-staff.

Certyfikacja łańcucha dostaw i licencja na korzystanie z logo MSC

Firmy, które chcą umieścić logo MSC na swoich produktach, powinny wiedzieć, że pochodzenie zakupionych ryb można prześledzić w każdym ogniwie łańcucha dostaw, aż do certyfikowanego rybołówstwa, które je wyловиło.

Każda firma w łańcuchu dostaw ma więc obowiązek przejścia audytu certyfikacji łańcucha dostaw. Chroni to przed wejściem produktów niecertyfikowanych w łańcuch dostaw oraz zabezpiecza przed czerpaniem korzyści przez nieuczciwe firmy; korzyści, za które nie zapłaciły i na które nie zasłużyły.

Aby pomóc w spełnieniu wymogów MSC na poszczególnych etapach łańcucha dostaw, MSC opublikowało poradnik *Certyfikacja łańcucha dostaw*, który w prosty sposób opisuje działania na każdym z etapów procesu certyfikacji. By uzyskać wyczerpujące informacje na temat certyfikacji łańcucha dostaw, skontaktuj się bezpośrednio z biurem MSC lub odwiedź stronę: www.msc.org/get-certified/supply-chain. Po uzyskaniu certyfikatu łańcucha dostaw, firmy, które chcą umieszczać logo MSC na swoich produktach, muszą otrzymać licencję wydaną przez filię handlową MSC, czyli Marine Stewardship Council International (MSCI). Więcej informacji na temat licencji na korzystanie z oznakowania ekologicznego MSC można otrzymać pisząc na adres ecolabel@msc.org lub odwiedzając stronę internetową: www.msc.org/get-certified/use-the-msc-label.

Zarówno certyfikacja łańcucha dostaw, jak i licencja na korzystanie z logo MSC są dodatkowo płatne. Pytania w tym zakresie należy kierować bezpośrednio do biura MSC.

Gdzie szukać pomocy?

Personel MSC chętnie udzieli odpowiedzi na wszelkie pytania i wątpliwości, jak również będzie służyć pomocą i poradą.

By skontaktować się z regionalnym biurem lub przedstawicielem MSC, proszę dzwonić pod numer **+44 (0) 20 7246 8900** lub wysłać wiadomość na adres standards@msc.org.

Słowniczek

W tabelce poniżej znajduje się słowniczek terminów najczęściej używanych w certyfikacji rybołówstwa.

Akredytacja (Accreditation)	Proces, który pozwala jednostce akredytacyjnej zatrudnionej przez MSC na zbadanie i określenie, czy dany organ oceny zgodności spełnia wymagania w zakresie prowadzenia certyfikacji MSC oraz autoryzację tego ciała jako jednostki kompetentnej do prowadzenia oceny zgodności rybołówstwa ze standardem zrównoważonego rybołówstwa MSC.
Audyt nadzoru (Surveillance audit)	Okresowa kontrola i ocena certyfikowanego rybołówstwa w celu sprawdzenia zgodności ze standardem MSC oraz weryfikacji postępu w zakresie wypełnienia warunków postawionych przez jednostkę certyfikującą.
Certyfikat (Certificate)	Formalny dokument wydany klientowi (organizacji) przez jednostkę certyfikującą i jako dowód certyfikacji i zgodności rybołówstwa ze standardem MSC.
Członek zespołu (Team Member)	Osoba posiadająca kwalifikacje do prowadzenia oceny zgodności ze standardem zrównoważonego rybołówstwa MSC.
Członek zespołu oceniającego (Assessment Team Member)	Osoba posiadająca kwalifikacje do prowadzenia oceny zgodności ze standardem zrównoważonego rybołówstwa MSC.
Decyzja dotycząca certyfikacji (Determination)	Rekomendowany wynik oceny.
Elementy podlegające ocenie (Scoring elements)	Różne elementy ekosystemu, na które oddziałuje rybołówstwo, takie jak gatunki ryb, populacje lub subpopulacje, siedliska, które podlegają ocenie w procesie certyfikacji MSC.
Interesariusz (Stakeholder)	Każda osoba, grupa lub organizacja mająca interes lub pozostająca pod wpływem oceny danego rybołówstwa. Mogą to być zarządzający sektorem rybołówstwa, rybacy, przedstawiciele organizacji rybackich, przedstawiciele rybołówstwa rekreacyjnego, różne grupy interesu publicznego, społeczności lokalne, naukowcy oraz instytucje rządowe.
Jednostka certyfikacji (Unit of Certification)	Rybołówstwo, łowisko lub stado ryb (rozumiane jako biologicznie odrębna jednostka populacji) wraz z narzędziami połowowymi, metodami połowu i jednostkami łowczymi.
Jednostka certyfikująca (Certifier)	Jednostka certyfikująca, autoryzowana i akredytowana przez jednostkę akredytacyjną MSC w celu prowadzenia oceny rybołówstwa.
Kierownik zespołu (Team Leader)	Osoba posiadająca kwalifikacje do kierowania i prowadzenia oceny zgodności ze standardem zrównoważonego rybołówstwa MSC.
Kierownik zespołu oceniającego (Assessment Team Leader)	Osoba posiadająca kwalifikacje do kierowania i prowadzenia oceny zgodności ze standardem zrównoważonego rybołówstwa MSC.
Klient (Client)	Podmiot prawny (wnioskodawca) występujący o ocenę rybołówstwa, zwany również klientem z sektora rybołówstwa (fishery client), czy organizacją certyfikowaną
Kryteria (Criteria)	Specyficzne kryteria stosowane do oceny spełnienia poszczególnych zasad MSC.
Łańcuch dostaw (Chain of Custody)	Środki podejmowane przez rybołówstwo i wszystkich kolejnych pośredników w łańcuchu dostaw certyfikowanych ryb i owoców morza (sieć dostawców, przetwórcy, sieci handlowe, restauracje itp.), gwarantujące, że produkty pochodzące z certyfikowanego rybołówstwa nie mieszają się z produktami z inaczej prowadzonego rybołówstwa podczas przetwarzania, dystrybucji i sprzedaży.
Model oparty na ryzyku (Risk Based Framework, RBF)	Zestaw metod oceny ryzyka stosowanych do oszacowania niektórych wskaźników w schemacie oceny, w sytuacjach braku danych ilościowych wystarczających do zastosowania standardowych punktów odniesienia.
Obiektywny dowód (Objective evidence)	Dowód poparty przez niezależnych świadków, wynikający z recenzowanych wyników badań naukowych, podlegający weryfikacji i wiarygodny.
Oficjalny raport z audytu (Public Surveillance Report)	Raport z audytu, zaakceptowany przez MSC do publikacji na stronie internetowej MSC. Inaczej raport z audytu (<i>Surveillance Report</i>).
Oficjalny raport z procesu oceny (Public Certification Report)	Końcowy raport z procesu oceny; zawiera również raport końcowy (<i>Final Report</i>) i wszystkie sporządzone na piśmie decyzje, podjęte przez jednostkę certyfikującą i/lub niezależny zespół arbitrów (<i>Objections Panel</i>), a dotyczące wniesionych obiekcji wobec wyników lub procesu oceny.

Słowniczek *ciąg dalszy*

Oficjalne zawiadomienie (Notification Report)	Zawiadomienie od jednostki certyfikującej, formalnieinformujący MSC o zamiarze przeprowadzenia pełnej oceny rybołów- stwa przez danego klienta. Raport zawiera podsumowanie charakterystyki danego rybołówstwa, w tym wielkość połowów (tonaż), obszar łowiska, rodzaj narzędzi połowowych oraz osoby kontaktowe. Na podstawie danych zawartych w raporcie MSC przygotowuje notatkę prasową dotyczącą rozpoczęcia pełnej oceny.
Ponowna ocena (Re-assessment)	Ocena rybołówstwa przed upłynięciem okresu ważności certyfikatu, prowadzona w celu sprawdzenia, czy rybołówstwo nadal spełnia wymagania MSC w zakresie certyfikacji.
Poradnik Wytyczne do wymogów w zakresie certyfikacji MSC (Guidance to the MSC Certification Requirements)	Poradnik Wytyczne do wymogów w zakresie certyfikacji MSC zawiera przykłady, wyjaśnienia, ilustracje, kontekst oraz inne informacje, pomocne w zrozumieniu metodyki certyfikacji rybołówstwa według MSC.
Procedura odwoławcza (Objections Procedure)	Formalna procedura, ustanowiona przez MSC w celu rozpatrzenia wszelkich obiekcji wobec decyzji dotyczącej certyfikacji rybołówstwa, prowadzona w okresie 15 dni roboczych po wydaniu decyzji. Sprzeciw jest rozpatrywany przez niezależnego arbitra, wyznaczonego przez Komisję Rewizyjną MSC, który może powołać niezależnych ekspertów w celu uzyskania porad technicznych w wymaganym zakresie.
Punkt odniesienia (Scoring Guidepost)	Graniczna wartość oceny ustalona przez zespół oceniający do oceny punktowej każdego wskaźnika.
Raport końcowy (Final Report)	Raport z oceny rybołówstwa, przygotowany przez zespół oceniający i jednostkę certyfikującą, uwzględniający uwagi i poprawki po recenzji eksperckiej (peer review) i konsultacjach publicznych, dostępny na etapie procedury wnoszenia odwołania. Obejmuje też punktację, ważenie wyników oraz szczególne warunki do spełnienia, jak również końcową decyzję dotyczącą certyfikacji.
Raport wstępny (Preliminary Draft Report)	Wstępny raport z oceny rybołówstwa, przygotowany przez zespół oceniający oraz jednostkę certyfikującą i przekazany klientowi, przed etapem recenzji eksperckiej. Poprzedza wstępny raport do recenzji eksperckiej (Peer Review Draft Report).
Raport z audytu (Surveillance Report)	Sprawozdanie z audytu nadzoru (Surveillance Audit).
Raport z oceny wstępnej (Pre-Assessment Report)	Raport sporządzony przez jednostkę certyfikującą dla klienta po ocenie wstępnej.
Rybołówstwo certyfikowane (Certified fishery)	Podmiot certyfikowany, któremu przyznano certyfikat zgodności ze standardem MSC.
Schemat oceny (Assessment Tree)	Hierarchia zasad, kryteriów, podkryteriów (lub elementów standardowego schematu oceny), wskaźników oraz granicznych war- tości oceny, stosowana jako podstawa oceny zgodności rybołówstwa ze standardem MSC dla zrównoważonego rybołówstwa.
Umowa na przeprowadzenie oceny (Assessment contract)	Umowa określająca zasady i obowiązki zarówno jednostki certyfikującej, jak i klienta (wnioskodawcy), zgodna z wymaga- niami MSC, podpisana przez obie strony.
Warunek (Condition)	Warunki stawiane przez jednostkę certyfikującą klientowi (wnioskodawcy), których realizacja gwarantuje, że wynik oceny dla poszczególnych wskaźników będzie równy lub wyższy niż 80 punktów.
Wskaźnik działań (Performance Indicator)	Jeden z elementów schematu oceny, służący ocenie działania danego rybołówstwa prowadzonej przez zespół oceniający. Standardowy schemat oceny zawiera 31 wskaźników, odnoszących się do trzech zasad (Principles).
Wstępny raport do konsultacji publicznych (Public Comment Draft Report)	Raport z oceny rybołówstwa, przygotowany przez zespół oceniający i jednostkę certyfikującą, przedstawiony do konsulta- cji publicznych. Przygotowany na bazie raportu z oceny eksperckiej (Peer Review Draft Report). Poprzedza raport końcowy (Final Report).
Wstępny raport do recenzji eksperckiej (Peer Review Draft Report)	Wstępne sprawozdanie z oceny rybołówstwa przygotowane przez zespół oceniający i jednostkę certyfikującą, złożone do recenzji eksperckiej. Następuje po wstępnym raporcie (Preliminary Draft Report) i poprzedza wstępny raport do konsultacji publicznych (Public Comment Draft Report).
Wymogi w zakresie certyfikacji (Certification requirements)	Poradnik Wymogi w zakresie certyfikacji MSC określa zasady stosowania standardu MSC dla zrównoważonego rybołówstwa w ocenie prowadzonej przez jednostkę certyfikacyjną.
Zasada (Principle)	Główny element standardu MSC, wykorzystywany jako podstawa do określenia właściwie zarządzanego i zrównoważone- go rybołówstwa.

Z prawej: Połowy plamiaka w Morzu Północnym prowadzone przez SFSAG na pokładzie Harvest Hope. Rybołówstwo otrzymało certyfikat MSC w październiku 2010 roku.

© J Simpson / MSC

MSC siedziba główna

Marine House
1 Snow Hill
London EC1A 2DH UK
Tel: +44 (0)20 7246 8900
Organizacja charytatywna
zarejestrowana pod numerem: 1066806

MSC Biuro regionalne - Europa, Afryka i Środkowy Wschód

Marine House
1 Snow Hill
London EC1A 2DH UK
Tel: +44 (0)20 7246 8900
Organizacja charytatywna
zarejestrowana pod numerem: 1066806

MSC Biuro regionalne – Ameryka Północna i Południowa

2110 North Pacific Street
Suite 102
Seattle WA 98103, USA
Tel: +1 206 691 0188
Non-profit status 501 (c)(3)

MSC Biuro regionalne - Azja

352 Tanglin Road
Tanglin International Centre
Strathmore Block
#02-09
Singapore 247671
Tel: +65 64723280
Nr rejestracyjny firmy: 201215612M

MSC Biuro lokalne – Australia i Nowa Zelandia

10/46-48 Urunga Parade
Miranda NSW 2228
Australia
Tel: + 61 (0)2 9524 8400
ABN: 69 517 984 605

MSC Biuro lokalne – Bałtyk

Adres do korespondencji:
P.O. Box 1113
131 26 Nacka Strand
Szwecja
Tel: +46 (0)8 503 872 40

MSC Biuro lokalne – Dania

Nørregade 15, 4. sal
1165 Copenhagen K.
Dania
Tel: +46 (0)8 503 872 40

MSC Biuro lokalne – Francja

La Ruche
84 Quai de Jemmapes
75010 Paris
Francja
Tel: +33 (0)1 83 64 68 16

MSC Biuro lokalne – Niemcy, Szwajcaria, Austria

Schwedter Straße 9a
10119 Berlin
Niemcy
Tel: +49 (0)30 609 8552 0

MSC Biuro lokalne – Islandia

Fjarðargata 11
220 Hafnarfjörður
Islandia
Tel: +354 5656022

MSC Biuro lokalne - Japonia

7th floor, Kabuto-cho MOC building
15-12, Nihonbashi Kabuto-cho
Chuo-ku
Tokio 103-0026
Japonia

Tel: +81 (0)3 5623 2845

MSC Biuro lokalne – Holandia

Koninginnegracht 8
2514 AA Den Haag
Holandia
Tel: +31 (0)70 360 5979

MSC Biuro lokalne – Szkocja

69 Buchanan Street
Glasgow G1 3HL, Wielka Brytania
Tel: +44 (0) 131 243 2605

MSC Biuro lokalne – Południowa Afryka

Adres pocztowy:
P.O. Box 7107
Roggebaai 8012
Kapsztad
RPA
Tel: +27 (0)21 551 0620

MSC Biuro lokalne – Hiszpania i Portugalia

C/ Paseo de la Habana, 26
Piso 7, Puerta 4
28036 Madrid
Tel: +34 674 07 10 54

Projekt MSC w Polsce jest współfinansowany przez fundację Baltic Sea 2020

BalticSea2020

Insert your printer's
FSC logo here

Designed by Forster.
Insert your printer's environmental printing
details and the FSC paper details here.
Insert your printer's FSC logo.

Zasady udziału w programie certyfikacji MSC podlegają zmianom. Wszelkie informacje
zawarte w niniejszym poradniku są aktualne w momencie jego publikacji

www.msc.org
info@msc.org
www.msc.org/product-finder
fb.com/MSCecolabel
[@MSCecolabel](https://www.instagram.com/MSCecolabel)

© Marine Stewardship Council, 2013